

۴ سه‌شنبه ۲۶ فروردین ۱۴۰۴، ۱۶ شوال ۱۴۴۶، ۱۵ آوریل ۲۰۲۵، شماره ۴۶۹۰

گروه علمی و آموزشی – دانشگاه‌های کشور در سال‌های اخیر با مجموعه‌ای از چالش‌های پیچیده و چندوجهی مواجه بوده‌اند. این مسائلی که از سال‌ها قبل حل‌نشده باقی مانده‌اند، امروز میراثی از چالش‌های ریز و درشت بر جا گذاشته‌اند که تأثیرات عمیق آن‌ها در نظام آموزشی قابل مشاهده است.

ابر چالش‌هایی مثل مشکل نظام تأمین مالی دانشگاه‌ها، کمبود بودجه و وابستگی آنها به بودجه‌های دولتی؛ هم‌راستانبودن فعالیت‌های پژوهشی وفناورانه‌بایازهای واقعی کشور و ارتباط اندک دانشگاه‌ها باصنعت؛انسجام نداشتن نظام حکمرانی و سیاست‌گذاری و موازی‌کاری نهادهای مختلف در آموزش عالی؛ تعداد بسیار زیاد دانشگاه‌ها و اجرانشدن طرح آمایش آموزش عالی؛عدم اتصال دانشگاه‌ها به جامعه، قطع ارتباط بدنه‌نخبگانی با مردم، بی‌اعتمادی به علم و رواج شبه‌علم؛ بی‌انگیزگی دانشجویان و اساتید و مهاجرت نخبگان و همچنین متناسب نبودن آموزش‌های دانشگاهی با نیازهای بازار کار؛ از جمله مسائل کلانی هستند که آموزش عالی سال‌های سال با آن‌ها دست به گریبان بوده است.

جیی‌خالی دانشگاه‌ها
بسا وجود این که موضوع نظام تأمین مالی دانشگاه‌ها و وابستگی دانشگاه‌ها به بودجه دولتی یکی از ابرچالش‌های نظام آموزش عالی است؛ در سال‌های اخیر به دلیل شرایط اقتصادی کشور کمبود منابع مالی پررنگ‌تر شده است.

بر اساس داده‌های گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در مورد بودجه آموزش عالی در سال ۱۴۰۴، در سال ۱۳۹۸ سهم آموزش عالی از مصارف بودجه عمومی حدود ۴ درصد بوده که این میزان در سال ۱۴۰۳ به ۲٫۸ درصد رسید و در لایحه بودجه ۱۴۰۴ نیز این سهم با افزایش بسیار جزئی به ۲٫۸۲ درصد رسیده است.

بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس؛ در بودجه ۱۴۰۴ بودجه وزارت علوم ۳۷٫۸ درصد و بودجه آموزش پژوهشی وزارت بهداشت ۴۷٫۹ درصد افزایش داشته است، ولی با این وجود سهم آموزش عالی از تولید ناخالص داخلی و بودجه عمومی دولت همچنان پایین است.

بسه گفته دکتر پیمان صالحی؛ معاون پژوهشی وزیر علوم بودجه دانشگاه‌ها از نظر دلاری نسبت به سال ۱۳۹۰ نصف شده است. این مقام مسئول شهر یور ماه سال گذشته در اجلاس روسای دانشگاه‌ها، موسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری کشور عنوان کرد: سال ۱۳۹۰ میزان تخصیص بودجه به وزارت علوم ۲ میلیارد دلار بود و در سال ۱۴۰۲ این میزان به یک میلیارد دلار رسیده است.

این موضوع بخش‌های مختلف آموزش عالی را تحت شعاع قرار داده است. همچنین نسبت اختصاص بودجه به بخش‌های مختلف آموزش عالی نیز متناسب نیست.

به گفته بسیاری از مسئولان؛ بیش از ۹۰ درصد بودجه دانشگاه‌ها صرف حقوق و دستمزد می‌شود. همچنین تأمین هزینه‌های رفاهی دانشجویان از جمله تغذیه و بهداشت، است، ولی با این وجود سهم آموزش عالی از تولید ناخالص داخلی و بودجه عمومی دولت همچنان پایین است.

بنابراین کاهش منابع بودجه در کنار موضوع وابستگی دانشگاه‌ها به بودجه دولتی و همچنین مشکلات کلانی که در کشور برای ارتباط دانشگاه‌ها به صنعت وجود دارد؛ به چالش‌های اساسی در نظام آموزش عالی تبدیل شده است.

اپلیکیشن مایکروسافت PhoneLink
Microsoft Phone Link تعبیه شده در ویندوز ۱۰ و ۱۱ به طور یکپارچه تلفن اندرویدی شما را به رایانه شخصی شما متصل و این امکان را به شما می دهد تا پیام های متنی ارسال کنید، اعلان ها را مدیریت کنید، تماس برقرار کنید و بدون دست زدن به گوشی خود به عکس ها دسترسی داشته باشید. یکی از بهترین ویژگی های آن، انعکاس اپلیکیشن ها است که در آن آن می تواند بر برنامه های خاصی را روی گوشی خود باز کند، اما این بار در رایانه تان و با استفاده از ماوس و صفحه کلید با آنها تعامل داشته باشید، که برای برنامه هایی که نسخه های وب ندارند مفید است.

اپلیکیشن PhoneLink
اگر ساعتهای طولانی را با رایانه کار می کنید، Phone Link قاعده بازی را تغییر می دهد، زیرا حواس پرتی را به حداقل می رساند و در عین حال مطمئن می شود که در ارتباط هستید. اکثر گوشی های اندرویدی می توانند از ویژگی های اولیه آن بهره ببرند.

برنامه AirDroid
اگر می خواهید کنترل کامل گوشی اندرویدی خود را از طریق رایانه داشته باشید، AirDroid یکی دیگر از رقیبای قدرتمند است که برخلاف برخی از گزینه های جایگزین، در سراسر پلتفرم ها با رابط وب و برنامه های اختصاصی برای ویندوز و مک کار می کند.

دارد؛ سبب شده بخش‌های مختلف از جمله آموزش، پژوهش، مسائل فرهنگی، رفاهی، حقوق اعضای هیئت‌علمی و کارمندان، به‌روزرسانی تجهیزات و شرایطی که آموزش عالی در سال‌های اخیر با آن مواجه بوده، در سال ۱۴۰۴ نیز ادامه داشته باشد.

روند نزولی رتبه علمی کشور
موضوع کاهش رتبه علمی مسئله‌ای تکراری در اذهان جامعه نیست. در دهه گذشته روند انتشارات دانشگاه‌ها همواره صعودی بود و به واسطه این موضوع رتبه علمی ارتقا یافته بود. در سال ۲۰۲۲ انتشارات علمی ایران در اسکوپوس به بیش از ۷۸ هزار مقاله در یک سال رسید ولی در سال ۲۰۲۳ این روند پس از سال‌ها صعودی بودن، با کاهش ۴ هزار تایی، نزولی شد. در سال ۲۰۲۴ با وجود این که روند انتشارات مجدد صعودی شده ولی هنوز به آمار ۷۸ هزار مقاله در سال ۲۰۲۳ برسد.

در نتیجه این تغییرات در روند انتشارات علمی، رتبه علمی نیز دو سالی است که کاهش شده است. ایران پس از ۴ سال حفظ رتبه پانزدهم دنیا از نظر انتشارات علمی، در سال ۲۰۲۳ در اسکوپوس به رتبه شانزدهم رسید و در آخرین گزارش سکیمگو ۲۰۲۴ که در روزهای اخیر منتشر شده، رتبه علمی کشور به جایگاه هفدهم رسیده است. در وب او ساینس نیز حدود سه سال است که ایران در جایگاه هفدهم دنیا قرار گرفته است.

همچنین ایران جایگاه اول خود را نیز در منطقه دست داده است و در اسکوپوس و وب او ساینس پس از ترکیه در جایگاه دوم قرار گرفته است. بیم آن وجود دارد که در سال‌های آینده عربستان جایگاه دوم ایران را نیز کسب کند.

ایسن کاهش دو پله‌ای جایگاه علمی کشور، به دلایل مختلفی اتفاق افتاده است و با توجه به این سرمایه‌گذاری رفیای ایران در این موضوع ممکن است این روند نزولی ادامه یابد.

شاخص تعداد مقالات منتشر شده در پایگاه‌های علمی بین‌المللی نشان‌دهنده میزان فعالیت پژوهشی در هر کشور و نقش آن در گسترش دانش جهانی است. هرچند «تعداد مقالات» به تنهایی معیار کاملی برای سنجش کیفیت پژوهش‌ها محسوب نمی‌شود و کاهش یا افزایش تعداد مقالات، به تنهایی تأثیر مستقیمی بر زندگی روزمره مردم ندارد، اما روند نزولی انتشارات علمی نشان‌دهنده تحولات عمیق‌تری در زیر پوست جامعه علمی کشور است؛ تحولاتی که نیازمند بررسی دقیق و سیاست‌گذاری‌های موثر برای اصلاح مسیر علمی کشور هستند.

تقلب علمی در عصر هوش مصنوعی
در سال‌های اخیر؛ از یک طرف به دلیل گسترش کارخانه‌های مقاسم سازی در برخی کشورها از جمله کشورهای در حال توسعه و از طرف دیگر توسعه مدل‌های زبانی بزرگ و افزایش ابزارهای هوش مصنوعی در دنیا، حساسیت‌ها به مسائل اخلاق در پژوهش و حفظ درستی و صحت پژوهش‌ها افزایش یافته است.

بسیاری از نشریات در دنیا به دنبال شناسایی مقالات

میراثی که از وزارتخانه به دوش می‌کشند؛

۸ چالش سریالی دانشگاه‌ها در ۱۴۰۴

■ **در سال‌های اخیر، برخی چالش‌ها به فهرست ابر چالش‌ها و مسائل حل نشده آموزش عالی اضافه شده‌اند. از کاهش رتبه علمی تا بلامتکلیفی مدیریتی مسائلی هستند که در سال ۱۴۰۴ نیازمند پیگیری جدی هستند.**

دانشگاه‌ها مشخص نیست. برای تغییر ریاست دانشگاه‌ها، گزینه پیشنهادی از سوی وزیر علوم به شورای عالی انقلاب فرهنگی معرفی می‌شود و سابق و پر وند فرد معرفی شده توسط یک کمیته در شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در صورتی که این کمیته فرد پیشنهادی را تأیید کند، حکم ریاست او بر دانشگاه ابلاغ خواهد می‌شود.

وزر می تواند تا تأیید حکم رئیس پیشنهادی توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی، وی را حداقلر به مدت

شش ماه به عنوان سرپرست منصوب کند.

در این دوران با پایان مهلت شش ماهه سرپرستی سید حسین حسینی، سرپرست دانشگاه تهران، یوسف حجت، سرپرست دانشگاه تربیت مدرس، شیاج احمدوند؛ سرپرست دانشگاه علامه طباطبائی، سید بهشید حسینی سرپرست دانشگاه هنر، محمد هادی امین ناجی؛ سرپرست دانشگاه پیام نور، بیژن عبدالهی؛ سرپرست دانشگاه خوارزمی و بهزاد اسلطانی سرپرست دانشگاه کاشان؛ تکلیف این دانشگاه‌ها نامشخص بود که در واپسین لحظات نگارش این گزارش حکم ریاست روسای دانشگاه‌های تربیت مدرس و پیام نور به تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و سرونوشت سرپرست دیگر نامشخص است.

تاکنون بیش از ۴۵ سرپرست برای دانشگاه‌ها توسط سیمایی صراف تعیین شده‌اند ولی به طور کل دلیل طولانی شدن فرآیند تأیید احکام سایر روسای دانشگاه‌ها

توسط ششورای عالی انقلاب فرهنگی هنوز ابهاماتی وجود دارد.

همچنین سیمایی صراف هنوز برای برخی از دانشگاه‌های بزرگ از جمله صنعتی شریف، امیرکبیر، شهید بهشتی و الزهرا گزینه‌ای معرفی نکرده است. این روسای بازمانده از دولت سیزدهم با وجود این که حداقل یک سال تا پایان حکم چهار ساله ریاستشان باقی مانده، مشخص نیست در دولت فعلی ماندگار باشند یاخیر این بلامتکلیفی سبب شده برخی از این روسا با جدیت برنامه جدیدی برای اداره دانشگاه ارائه نکنند. مشخص نیست بلامتکلیفی وضعیت دانشگاه‌ها تا چه زمان ادامه داشته باشد.

بلامتکلیفی کدهای استخدای اعضای هیئت علمی جوان

موضوع کدهای استخدای اعضای هیئت علمی مسئله‌ای است که در سال‌های گذشته نیز مشکلاتی ایجاد کرده بود. برخی اساتیدی که از سال‌های گذشته در فراخوان جذب اعضای هیئت علمی شرکت کرده‌اند، با وجود این که مورد تأیید نهادهای ذی‌ربط قرار گرفته‌اند و فراخوان جذب را با موفقیت طی کرده‌اند، در استخدام با مشکل مواجه شده و این موضوع تا سال جدید نیز ادامه یافته است.

برخی از این اساتید به خبرنگار مهر گفته‌اند که با وجود این که در دانشگاه‌ها به صورت تمام‌وقت مشغول به کار هستند ولی کد استخدای نگرفته‌اند و پرداخت حقوق به آن‌ها انجام نمی‌شود.

دکتر حسین سیمایی صراف؛ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در پاسخ به خبرنگار مهر در مورد پیگیری این موضوع عنوان کرده است که کدهای استخدای دست ما نیست، ولی ما مدام از سازمان امور اداری استخدای کشور و سازمان برنامه پیگیر آن هستیم.

عدم صدور کد استخدای اعضای هیئت علمی جوان توسط سازمان اداری استخدای کشور در حالی اتفاق افتاده که این سازمان ملزم به صدور کد استخدای پیش از فراخوان جذب است.

۱۴۰۲، ۱۴۰۱ و ماقبل دانشگاه‌های کشور در اعتراض به عدم صدور کد استخدای هیئت علمی پس از ماه‌ها، در کارزاری اعتراضی نامه‌ای برای رئیس جمهور و وزیر علوم نوشته‌اند. در بخشی این نامه آمده است: «معشیت ما به سختی در حال گذران است و به جای اینکه بر ارقای علم تمرکز کنیم، وقت و انرژی ما برای پیگیری صدور کد درحال هدر رفتن است. همچنین استرس شدایدی بر زندگی شخصی و علمی ما مستولی شده که قابل وصف نیست. کارمندان اداری ما مذكور در کی از این استرس نداشت‌ه و مدام وعده‌هایی می‌دهند که با انجام ندادن آن بر زخم ما افزون می‌کنند.

افزایش ظرفیت و سیل دانشجویان پزشکی
دردی ۱۴۰۰ اسپیدارهم ریسنی رئیس جمهور وقت و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی ماده واحده «افزایش ظرفیت پزشکی در مقطع عمومی» را برای اجرا ابلاغ کرد، این افزایش ظرفیت در رشته‌های کنکور ۱۴۰۱ اعمال شد. بر اساس «ماده واحده» افزایش ظرفیت پزشکی در مقطع عمومی؛ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف شد به گونه‌ای برنامه ریزی کند که ظرفیت پذیرش دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تحت نظارت آن وزارت برای رشته پزشکی در مقطع

یک جدول

با دو شرح

جدول عادی
۱- درس حساب - از ورزش‌های پایه
۲- نیشکر- باذهی - سميع گلزن سابق سويلويس با نام «بهنام» - دربرگرفتن يونه حصرلری
۴- دابها- «آری»- ايوان وسيع جلوی طبقات
۵- اطراف دهان - حزب هیتلر- کوتاهی - شش
۶- افسون - پشيمان - نوبت بازی
۷- ساز آموزش موسيقي به کودکان - سرمربی تراکتور- سرزمين چشم‌اندازبا نزدیک شهرکرد
۸- رنگ سرخ مایل به قهوه‌ای - وصله هنری - غذای آماده!
۹- ورزش شبه قاره هند - برادر و خواهر غير هم خون
۱۰- نوعی اشتباه - پایه - غذای روزه‌دار
۱۱- هر فصل بسا - کراهت - نشان تجاری - بلی در مکالمه
۱۲- بيماری تنفسی - سرما - عطريابه
۱۳- سازی از خانواده ويولن - بازی دو تيم همشهري
۱۴- رهايب
۱۵- تقدیم جوايز! - پایتخت «مولداوی» - هذيان - رشته‌ای از علوم - مجموعه پلان‌های مختلف

عمودی:

۱- عصر نوزایی- یکی از شهرهای مرزی ایران در شمال استان اردبیل
۲- کسی که به دوست خود کمک کند - از قاره‌وه
۳- گاهانی
۴- شعله - نقد - داد و ستد
۵- آنچه باعث شادی و نشاط شود- گریه‌کنان
۶- عدد گلر- مقابل «مزن» - سفيران
۷- شله - اصطلاحی در عکاسی - بی‌پروا- پشم سوخته
۸- بیبوهه - پنهان کردن - تزئین روی پلو
۹- گرایش - کنجدار افسانه‌ای - یکی از چهار شهر بزرگ «هند»
۱۰- مظهر لافری - عهده‌دار شدن - سهولت - پول سامورایی‌ها
۱۱- بن درخت - پینا - صدای لاستیک پنجر
۱۲- مو خشک‌کن برقی - وسیله‌ای در جعبه ابزار
۱۳- ورزش «نادال» - راستی خبر - مهم‌ترین شعبه‌نژاد سفید
۱۴- زادگاه نیما - سرپالی با بازی سيما تیرانداز - خليفه خداوند زمین است
۱۵- ورزشی در آب - کارشناسی

افقی:

جدول ویژه
۱- التهاب پرده بين کبد و قلب - اثر تاریخی شیراز
۲- مقام قهرمان - کبابی داووی - یکی از شهرهای جدید آذربایجان شرقي
۳- بدنام - ضروری - نمایشگاه نقاشی
۴- زمزمه کننده - تصدیق تابیلایی - راه و روش
۵- یازده - قریه‌ای در شمال تهران - دلبری - ماه کاگری
۶- سکوی شیرجه - شهری در شمال غربی سندنج - عددی دو رقمی

اقتصاد کیش

عمومی از سال ۱۴۰۱ به مدت حداقل چهار سال، در هر سال ۲۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش یابد.

افزایش ظرفیت پزشکی در این سال‌ها با مشکلات بسیار اجرا آسند ولی به دلیل اختصاص نیافتن بودجه مورد نظر، افزایش ناگهانی تعداد دانشجویان پزشکی، آموزش پزشکی با مشکل مواجه‌شده است. کلاس‌های درس پرجمعیت، مشکل در آزمایشگاه‌ها، کمبود سالن تشریح و حتی جسد برای تشریح، کمبود تجهیزات آموزشی، کمبود تخت بیمارستان آموزشی و خوابگاه برای دانشجویان از جمله این مشکلات هستند.

بر اساس ماده واحد افزایش ظرفیت پزشکی؛ ظرفیت پذیرش پزشکی حداقل تا سال ۱۴۰۴ باید سالانه ۲۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش یابد. آزمون سال ۱۴۰۳

شورای عالی انقلاب فرهنگی در مصوبه‌ای اعلام کرد که افزایش ظرفیت پزشکی پس از اجرا در سال ۱۴۰۴ از پایان سال چهارم متوقف خواهد‌شد. با این وجود به دلیل مشکلات و عدم تأمین منابع مالی برای افزایش ظرفیت، دکتر حسین حسینی معاون آموزشی وزارت بهداشت بهمن ماه سال گذشته در یک نشست خبری ضمن ابراز نگرانی در مورد کاهش کیفیت آموزش پزشکی گفت: من نگران دانشگاه‌ها هستم و تصور می‌کنم اگر بودجه مورد نیاز افزایش ظرفیت فراهم نشود، پذیرش ۱۴۰۴ را متوقف کنیم. نه تنها ۲۰ درصد را پذیریم که هیچ پذیرشی نداشته باشیم. کدام وزارتخانه‌ای می‌پذیرد در یک بازه زمانی کوتاه تعداد پذیر و‌ها و خدمات خود را به این میزان افزایش دهد؟ ما اساتید، مسئولین و مدیران خوبی داریم به شرطی که بودجه فراهم شود. ما به بن بست رسیدیم. وقتی در یک دانشگاه کلاس از ۵۰ نفر به ۲۵۰ نفر رسیده است، چه کاری باید انجام داد؟

دکتر شهرام یزدانی؛ مشاور آموزشی رئیس جمهور نیز در این خصوص گفته است که مابطن صحبتی که باشورای عالی انقلاب رفه‌نگی انجام دادیم، در صورت تأمین منابع افزایش ظرفیت را انجام می‌دهیم ولی مثل سال قبل ۲۰ درصد افزایش نخواهیم داد بلکه در صورت تأمین منابع به عددی که در جدول مصوب شورا آمده (۱۶ هزار و ۵۰۰ نفر) می‌رسانیم، چرا که ما جلوتر از برنامه هستیم. در فرآیند پذیرش هدف این بوده که طبق برنامه افزایش پیدا کند ولی این عدد افزایش داده شد و بخشی از پذیرش بیشتر از ظرفیت اعلامی از سوی سازمان سنجش تحمیل شده است. بنابراین بخشی از افزایش ظرفیت پیش از پایان برنامه محقق شده است.

صنایع‌های خالی دوره دستپاری پزشکی
یکی از مشکلاتی که در سال ۱۴۰۴ نیز با آن مواجه خواهیم بود، موضوع پر نشدن ظرفیت‌های تخصص پزشکی است. یکی از دلایل تصویب مصوبه افزایش ظرفیت پزشکی، کمبود پزشکی عنوان می‌شد؛ با این وجود بررسی‌ها نشان داده که کمبود پزشک در مورد پزشک عمومی نیست؛ بلکه در دوره‌های تخصص و فوق تخصص مشکل وجود دارد.

بهمن‌ماسال گذشته وزیر بهداشت در جمع خبرنگاران در مورد این موضوع گفت: متأسفانه در تمام رشته‌های تخصصی به جز سه رشته غدد، گوارش و جراحی پلاستیک که داوطلبان آن به حد ظرفیت رسیده بود در سایر رشته‌ها تعداد داوطلبان زیر ظرفیت اعلام شده بودند.

جدول روز نامه دارای دو شرح عادی و ویژه است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدایکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده، و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۳- آتشبار دیدنی میروان نزدیک روستای دره‌کی - پیست اسکی کرج - جدال
۴- اصطلاحی در شطرنج - از ارتقاعات همدان
۵- ضمیر اجتماعی - رفتار، روش - ماه هشتم
۶- بیماری ربه - حرف خوراکی - باد کشنده - سرکه
۷- تابه‌ها - کمک - یک نوع کشتی جنگی
۸- خیاط قدیم - برادر محبوبه! - فیلم علی حصرتی
۹- نبرد - کناری - همه وجود آدمی
۱۰- عدد حرکت - سم - دشمن درخت - سماق
۱۱- نیات - بام زاگرس - شهر مصر باستان
۱۲- ستمگری - سرپال درام «کی من سو»
۱۳- اول هر چیز - گنجایی طبی برای درمان آرتريت - در آن مکان
۱۴- بد و زشت - صدمه دیده - مرطوب
۱۵- از رشته‌های علمی - واحد پول «مجارستان»

۷- دخترخانم انگلیسی - مکر - فیلم ایرج قادری
۸- زمین پر از یک - رعایت نزاکت - نوشته شده
۹- پاک‌سازی گیاهان هرز از زمین زراعت - آبیازتمان
۱۰- کوچک - بمسال
۱۱- خاری در بند ساعت - جمع امیر - کیسه زر
۱۲- برج کج اروپا - پندر عرب - سریال کومرث پوراحمد فقیه. جدید
۱۳- جواشش واجب است - صدای ریختن آب - دستورها
۱۴- سال آموزش موسيقي به کودکان - درخت جوان - دربند
۱۵- جوجه‌تفنی - تن به آن زنده است
۱۶- باوقار - جوجه‌تفنی - تن به آن زنده است
۱۷- رمان عاشقانه «آینتاباسیو سیلونه» - خبر شادی
۱۸- ورزش شبه قاره هند - برادر و خواهر غير هم خون
۱۹- تقدیم جوايز! - پایتخت «مولداوی» - هذيان - رشته‌ای از علوم - مجموعه پلان‌های مختلف

جدول ویژه شماره ۴۷۸۹
۱- التهاب پرده بين کبد و قلب - اثر تاریخی شیراز
۲- مقام قهرمان - کبابی داووی - یکی از شهرهای جدید آذربایجان شرقي
۳- بدنام - ضروری - نمایشگاه نقاشی
۴- زمزمه کننده - تصدیق تابیلایی - راه و روش
۵- یازده - قریه‌ای در شمال تهران - دلبری - ماه کاگری
۶- سکوی شیرجه - شهری در شمال غربی سندنج - عددی دو رقمی

تولید و توزیع آب معدنی در سراسر جزیره، تحویل در محل کیشی‌نوش